

Verslag bespreking concept 4 met begeleidingscommissie

Concept 4, inclusief de onderbouwing daarvan (een eerste conceptversie van dit eindrapport) is doorgesproken en bediscussieerd met de begeleidingscommissie. De verbeter suggesties die daaruit naar voren kwamen over de inhoud van concept 4 zijn hieronder weergegeven, in volgorde waarin deze punten voorkwamen in meting 2 en concept 4. Verbetersuggesties die de tekst van de conceptversie van dit eindrapport betroffen zijn overgenomen in deze eindrapportage en worden daarom hieronder niet weergegeven.

Categorie mensenhandel

De commissie vraagt zich naar aanleiding van de expert reviews af of de categorie 'mensenhandel' toegevoegd moet worden aan vraag 2 over het type misdrijf dat slachtoffers hebben ervaren in concept 4 (zie bijlage 10). Er wordt opgemerkt dat slachtoffers van mensenhandel vaak een heel ander traject volgen in vergelijking met andere slachtoffers die de vragenlijst krijgen voorgelegd. Er zijn bij hen vaak ook andere instanties betrokken dan die in de monitor worden bevestigd. Een belangrijk punt is dat niet veel slachtoffers in deze categorie zullen vallen volgens de commissie. Daarnaast vroeg de commissie zich af in hoeverre de slachtoffers van dit misdrijf zich zullen identificeren met de categorie 'mensenhandel' omdat het gaat om slachtoffers van uitbuiting in de prostitutie en arbeid. Ook merkt de commissie op dat voor deze categorie men meer zou willen uitvragen via een additioneel onderzoek. Vanwege bovenstaande redenen wordt het advies gegeven om deze categorie niet apart op te nemen. Slachtoffers van mensenhandel die zich ook als dusdanig identificeren kunnen dat aangeven via de antwoordoptie 'overig' bij de misdrijf vraag.

Categorie verkeersmisdrijven

De commissie vraagt zich op basis van de expert reviews af in hoeverre het label 'verkeersmisdrijven' (bij vraag 2 over het type misdrijf in concept 4) een goed label is. Of een verkeersongeluk een ongeval of een misdrijf is, is in de steekproef van de politie niet altijd duidelijk. Voor de steekproef van het OM is dit wel duidelijk. Het advies is om deze categorie te behouden. Het is belangrijk om de resultaten van misdrijven vanuit de steekproef van de politie zorgvuldig te interpreteren omdat het in de eerste fase nog onduidelijk is of het om een ongeluk of misdrijf gaat.

Zaak afgesloten

Door de commissie wordt opgemerkt dat het een goed idee is (zoals voorgesteld door een van de expert reviewers) om de vraag toe te voegen over of de zaak afgesloten is (zie vraag 17 in concept 4 – bijlage 10). De vraag is wel in hoeverre mensen hetzelfde verstaan onder deze vraag, met andere woorden meet je daarmee wat je wilt meten. Voorzichtigheid in de interpretatie van de resultaten voor deze vraag is dus belangrijk.

Ervarings- en belangvragen

Specifiek wordt opgemerkt dat na de taalkundige check nu bijvoorbeeld bij de ervarings- en belangvragen vaak staat '...deskundig en kennis hadden'. Het lijkt nu alsof er 2 aspecten bevestigd worden, terwijl kennis

hebben een uitleg van deskundig is. Dit geldt voor meer items. Het woordje ‘en’ moet hier worden weggehaald en het moet duidelijk worden dat het 2^e deel een uitleg is van het eerste. Deze suggestie is doorgevoerd in concept 5 (‘en’ weggehaald en het tweede deel tussen haken na het eerste deel). Bijvoorbeeld item 63 in concept 4 ‘De medewerkers van Slachtofferhulp gingen goed en zorgvuldig om met mijn persoonsgegevens.’ is omgezet naar ‘De medewerkers van Slachtofferhulp gingen goed (zorgvuldig) om met mijn persoonsgegevens.’

Samenwerking tussen instanties-vragen

Vanuit de commissie wordt opgemerkt dat beide expert reviewers aangeven om de samenwerkingsvragen (zie vraag 128 t/m 131 in meting 2 – bijlage 3) niet meer mee te nemen in de vragenlijst, terwijl de onderzoekers deze toch hebben behouden met de argumentatie van ‘minimale wijzigingen’. Tijdens de vorige bijeenkomst met de begeleidingscommissie was dit ook een punt van discussie. De commissie merkt op dat deze vragen belangrijk zijn voor professionals. Maar er wordt ook genoemd dat de uitkomsten van de analyses van deze vragen weinig gebruikt worden. Dat gaven ook een aantal instanties aan tijdens de interviews. De vraag rijst in hoeverre slachtoffers deze vragen goed kunnen beantwoorden. Het gedeelte over samenwerking bestaat uit twee onderdelen: het samenwerkingsonderdeel en de informatie-uitwisseling. Er wordt opgemerkt dat met name het informatie-uitwisselingsaspect relevant is vanuit het perspectief van slachtoffers. Het advies is om het samenwerkingsonderdeel uit de vragenlijst (vraag 128 t/m 131 in meting 2 – bijlage 3) te halen en om voor het informatie-uitwisselingsaspect alleen een rapportcijfer te vragen met een toelichtingsveld (zoals dat in de oorspronkelijke vragenlijst ook werd gebruikt; bijvoorbeeld bij een 5 of lager uitvragen “Kunt u toelichten waarom u dit cijfer geeft? Wat ging er niet goed in de uitwisseling van informatie tussen deze instanties?”, etc.). Dit advies is door ons doorgevoerd in concept 5.

Contactinformatie slachtofferhulp

Eén van de expert reviewers stelde voor het telefoonnummer van Slachtofferhulp toe te voegen voor respondenten die daar behoefte aan hebben tijdens of na het invullen van de vragenlijst. Het advies van de commissie is om het telefoonnummer van slachtofferhulp aan het eind van de vragenlijst toe te voegen. Dit advies is doorgevoerd in concept 5.

Kennisname van dossier

Een commissielid merkte op dat er geen vraag gesteld wordt over of slachtoffers op de hoogte zijn van het recht om kennis te nemen van hun dossier. Er werd uitgelegd dat wanneer slachtoffers dit graag willen dat niet altijd gebeurt in de praktijk ondanks dit recht. Een discussie ontstond in hoeverre een antwoord op deze extra vraag zou leiden tot resultaten waar wat mee gedaan wordt. Er werd opgemerkt dat hoewel slachtoffers inderdaad dit recht hebben, de instanties niet in hun werkproces hebben staan dat zij dit aan slachtoffers moeten communiceren. Hierover is in de praktijk nog discussie. De verwachting was dus dat op deze extra vraag de meerderheid van de slachtoffers ‘nee’ zullen antwoorden, maar dat hier dan dus weinig mee gedaan zal worden. Wanneer het voor slachtoffers inderdaad een issue is dat ze geen inzage kregen, terwijl ze wel het recht hadden, zouden slachtoffers dit in een open vraag in de huidige vragenlijst kunnen toelichten.

Concreet stelde het commissielid voor om niet alleen het spreekrecht, recht op schadevergoeding en recht op informatie/bejegening in de vragenlijst op te nemen, maar ook de overige slachtofferrechten: recht op kennisneming van het dossier, recht op toevoegen van stukken aan het dossier en recht op bijstand. Deze rechten zijn in het leven geroepen om slachtoffers meer te betrekken in het rechtsproces, dus mogen mijns inziens niet ontbreken. Voorgesteld werd deze vragen op te nemen in de sectie over het rechtsproces (zie concept 4, bijlage 10). Om te beginnen kunnen de rechten worden toegevoegd aan het kader met 'De volgende vragen gaan over een aantal mogelijkheden die er in Nederland zijn om slachtoffer te betrekken bij het rechtsproces' (zie concept 4):

- Inzage in uw dossier
- Stukken toevoegen aan uw dossier
- Juridische of emotionele hulp ('recht op bijstand')

Als vragen zou dan kunnen worden toegevoegd:

- Heeft iemand u geïnformeerd over de mogelijkheid om uw dossier in te zien? ja/nee/weet niet
- Heeft iemand u geïnformeerd over de mogelijkheid om stukken toe te voegen aan het dossier? ja/nee/weet niet
- Heeft iemand u geïnformeerd over de mogelijkheid om u juridisch of emotioneel te laten bijstaan tijdens het proces? ja/nee/weet niet

Deze suggesties zijn overgenomen in concept 5.

Rechtspraak – berechten en bestraffen

Vanwege redundantie zijn de 2 items over berechten en bestraffen (zie vraag 80, meting 2 in bijlage 3) gereduceerd tot 1 item. Een commissielid gaf aan dat het item de ervaring van vergelding moet reflecteren, m.a.w. de focus moet liggen of er een inspanning is geweest i.p.v. het eindresultaat. Het commissielid gaf aan 1 van de 2 oorspronkelijke items te willen behouden i.p.v. de voorbeeldvraag die nu in de tussenrapportage te vinden was (Deze voorbeeldvraag reflecteert echter niet helemaal de daadwerkelijke vraag zoals deze opgenomen is in concept 4, als gevolg van de taalkundige check). Het gaat om het item 'De rechter heeft voldoende gedaan om de dader te berechten.' Dit item is behouden in concept 5.

Trendbreuk

De commissie merkt op dat de er naar aanleiding van de taalkundige check veel wijzigt. De commissie is het er desondanks wel mee eens dat dit allemaal goede wijzigingen zijn. De vragenlijst is voor slachtoffers met verschillende achtergronden zo beter te begrijpen. Hoewel de items qua taalgebruik aangepast zijn, is men van mening dat ook nog steeds dezelfde constructen eraan ten grondslag liggen. De commissie is er voor om deze wijzigingen allemaal over te nemen. Gezien de grootte van de wijziging ten opzichte van de eerdere vragenlijst gebruikt voor de tweede meting, is het goed mogelijk dat er een trendbreuk zal gaan optreden. Wij hebben het volgens mij ook gehad over de wijze waarop die trendbreuk in kaart kan worden gebracht?